

NAŠA VOLJA

GLASILO JUGOSLOVENSKE MLADINE

Leto V.

Ljubljana, dne 1. decembra 1939.

Štev. 2.

Ljubljana, 1. decembra

Današnji svet se nahaja v splošnem prekipanju. Človek živi v veliki nesigurnosti in sploh ne ve, kaj mu bo prinesel jutrišnji dan. Zaveda se podzavestno ali pa sploh ne, da se mu pripravljajo časi, ki jih menda še ni preživljal človeški rod. Ni nam tu do tega, da bi iskali vzroke stanja, ki preveva svetovno ozračje. Predaleč bi nas vse to zavedlo. Vendar, če bi do podrobnosti ugotavljali vse kom-

či hudourni tok ter nas povlečejo s seboj v negotovost. To vprašanje pa ne obstoja samo za vsakega poedince, temveč tudi za vsako organizirano skupino posameznikov, kakor obstoja to vprašanje tudi za sleherni narod — v prvi vrsti velja to za naš narod. Vsa dogajanja in vsi procesi, ki se vrše trenutno v jugoslovenskem narodu, ne kažejo niti malo na to, da se zaveda časov, ki prihajajo, kateri zahtevajo od nas vsch, da točno vemo, kje nam je

voditi nobena diskusija; temveč hočemo in gledamo vsem tem dejstvom v obraz. Ni nas strah tega! Mladina je danes predvsem poklicana, da gre sama na delo ne oziraje se niti na levo, niti na desno in da se prične zopet graditi tam, koder se ne bi smelo nikdar ničesar podirati. Tu ni nikakih političnih namigavanj, ampak v tem je le rečeno, da nismo nikdar zapustiti osrednjo točko naše življenjske eksistence t. j. jugoslovenske skupnosti. Menda nam ni treba še sedaj po tolikih letih svobode in skupnega življenja dokazovati, da sta nam le zavest skupne usodne povezanosti in trdno prepričanje v enotnost in edinstvo jugoslovenskega naroda dali svobodo in lastno državo. Za to so nam na razpolago zgodovinska fakta in ta fakta govore tako! To nam potrjujejo vse tiste ogromne žrtve, ki jih je dal narod, da doseže svoj skupni cilj — svobodo!

Če pogledamo danes v življenje naroda, vidimo, da premnogi smatrajo, da je jugoslovenska misel tista, ki je povzročila vse gorje, ki vlada pri nas. Zato je dolžnost mladine, danes bolj kot kdaj, da ponese med narod na svojih čistih rokah in v dušah vero v moč te ideje. *Zavedati se mora narod, če zavrže jugoslovensko misel, da se bodo zopet ponovili primeri naše preteklosti!*

Trdno smo uverjeni v zdrav instinkt našega naroda, da bo predčasno spoznal zopet v popolnosti vse ono, kar so spoznali njegovi predniki že pred stoletjem in tako odvrnil od sebe sleherni pretečo nevarnost, ki bi mu pretila.

Mladina pa v zavesti dolžnosti do pozitivnega dela za ustvaritev novih temeljev našega skupnega jugoslovenskega življenja, se nam zdi, da se najlepše spominja našega narodnega in državnega praznika — 1. decembra.

— ost.

E. T.

Prvi december 1939

Jugoslovani so pred svetovno vojno dosegli višek svoje politične razcepljenosti. Imeli so tri samostojne države: Srbijo, Bolgarijo in Črno Goro, velik del je živel v Avstro-Ogrski, manjši pa so bili v Italiji in Grčiji. Vsa duševna in telesna moč tujih gospodarjev je delovala proti svobodi, edinstvu in nacionalnemu obstanku Jugoslovanov, ki so bili ločeni po številnih pokrajinskih upravah in zakonodajnih telesih. Pretila je nevarnost, da bo nemško-madžarsko gospodarstvo iztrebilo Jugoslovane kot manjvredno narodno sku-

ponente rezultante današnjega časa in svetovnega stanja, bi morali priti do težkega zaključka, da je najjačja komponenta te rezultante človek sam s svojim »modernim«
pojmovanjem življenja ter uveljavljenjem novih neprirodnih zakonov, ki naj v bodoče gonijo življenjsko dinamiko posameznika in tudi narodov.

Vprašujemo se, ali bomo dovolj močni, da bomo lahko kljubovali tem nasprotnim razdirajočim silam, ki nam prete, da nam strejo naše lastne moči in nas vržejo v svoj bobne-

mesto. To ugotavljamo danes mi najmlajši, ki nam je usoda bodočnosti našega naroda res pred očmi, z največjo zaskrbljenostjo.

V takem vzdušju proslavljamo naš največji državni in narodni praznik, praznik rojstva mlade jugoslovenske države in naše, sto in stoletja pričakovane svobode — 1. december.

Kljub temu, da smo mladi, nam ni, da bi v polni mladosti svojega idealizma in navdušenja pisali o iluzijah, nočemo sanjariti o nečem, kar je naša goreča želja, kar bi moralo že zdavnaj postati fakt, o čemer se ne bi smela več

pino. Rešitev je bila samo v jugoslovanski ideji, ki je zahtevala, da se Slovenci, Hrvati in Srbi osvobodijo tuje oblasti in združijo v lastno narodno državo. Tako je nastalo jugoslovansko vprašanje, ki je dobilo v aneksijski krizi 1908. leta in v balkanskih vojnah 1912—13 mednarodni značaj, ki je vzbudilo zanimanje v evropski diplomaciji in se je končno javno rešilo v svetovni vojni. Toda za to rešitev so morali Jugoslovenci dati ogromne žrtve, ki so jih zahtevale težke in krvave borbe za dosego državne samostojnosti. Te žrtve bo znala ceniti predvsem mladina, da postane pogonska sila, ki bo gonila vse javno življenje in nacionalno udejstvovanje ter tvorila najaktivnejšo postavko v borbi za naše narodne ideale; kajti predvsem se mora mladina zavedati, da Slovenci, Hrvati in Srbi nimajo nikogar na svetu, ki bi jim bil bližji od njih samih. Zedinili in izvojevali so si Jugoslovani svojo državo zato, da si zagotovijo svobodo, neodvisnost ter samostojno kulturno in pravično gospodarsko-socialno življenje. Z

Nekaj predzgodovine 1. decembra

Dan Zedinjenja in Osvobojenja, tako težko pričakovan in s tako ogromnimi žrtvami plačan, izpolnitev najlepših sanj naših največjih mož in nešteti borbe, ki so dali zanj svojo kri in svoja življenja — to nam je dal 1. 12. 1918. Danes, ko je poteklo že 21 let izza dneva, ki je dal prvič tudi nam Slovincem možnost, da živimo kot enakopravni državljani v svoji lastni nacionalni državi, je pred vsem dolžnost mladine, da pokaže, kako globoko se zaveda velikega pomena tega dneva in onih dogodkov, katerih zaključek predstavlja ta dan.

Običajno delajo zgodovino narodov in držav veliki ljudje v dneh svoje največje dejavnosti, takrat, ko stoje na čelu svojih narodov in držav. Kar je enkrat storjeno, to je prešlo v zgodovino, na tem se ničesar več ne da izpreminjati. Danes se dela obratno. To, kar je že prešlo v zgodovino, skušajo danes gotovi ljudje iz čisto malenkostnih nagibov, če ne zanikati ali spreminjati, pa vsaj razlagati po svoje. In tako je tudi dejstvo našega Zedinjenja postalo danes predmet vseh mogočih teorij in zavijanj, prišli smo tako daleč, da se smatra razgovor o zedinjenju v jugoslovenskem smislu te besede že kot zanikanje Slovenstva, Hrvatstva ali Srbstva, da, kot izdaja nad Slovenstvom, Hrvatstvom oz. Srbstvom. Pa poglejmo nekoliko v prošlost in sicer v čase, ko smo bili Slovenci še podaniki nam sovražne tuje države in so le najboljši sinovi slovenskega rodu sanjali o bodoči svobodi Slovencev.

V letu 1867. je zapisal Franc Levstik: »Samo en pot je, po katerem utegnemo ubežati svoji propasti, samo en trden jez, kateri nas utegne ubraniti. To jez najdemo na avstrijskem jugu v politični solidarnosti z junaškimi brati, kateri so iste matere, istega jezika z nami i kateri našo bratovsko roko veseli poprimejo, nam i sebi na podporo. Da rečeno zvezo osnujemo i utrdimo, pa da zatremo vsako misel, ktera na to namerja, da bi mi sami za se mogli kdaj kaj biti — to naj bode naša prva skrb.«

Dne 1. 12. 1870. se je vršil v Ljubljani »Prvi južnoslovenski kongres«, katerega so se udeležili predstavniki na ozemlju bivše monarhije živečih južnih Slovanov. Na tem kongresu je

ustanovitvijo Jugoslavije se ni prizadejala nikomur krivica in 1. december, ki je sledil preboju solunske fronte 1918. je stvo-ritev, ki se da uničiti samo s katastrofo našega narodnega obstanka.

S prvim decembrom se je zaključila doba naše nacionalne revolucije in oživotvorila se je jugoslovanska ideja, ki v svojem bistvu pomeni notranjo usodno povezanost Slovencev, Hrvatov in Srbov, njihovo enako pravico in skupno vodstvo nove države, ki naj vsem stanovom in delom našega naroda zagotovi uspešen gospodarski napredek in socialno zadovoljstvo. Gospodarsko močna in socialno pravična Jugoslavija je edini varni dom za vse Slovence, Hrvate in Srbe. Zato ne bomo nikoli dovolili, da bi nas kdo »osvobodil« težko izvojevane državne svobode; kajti naš narod je znal v preteklosti dokazati, da bolj ceni svobodo kot pa mir in za to svobodo je pripravljen doprinesiti tudi največje žrtve, če bodo to zahtevali morebitni dogodki.

bila sklenjena resolucija, iz katere ponatiskujemo nekatere najznačilnejše odstavke:

»1. Jedinstvo Južnih Slovanov, začeto o postanku naroda, je ostalo skozi vse veke svetovnih dogodkov neprenehoma živo v narodnem čustvu in se javlja proti drugim narodom v jedinstvu jezika.

2. Južni Slovani, kateri pod raznočnim imenom Slovencev, Hrvatov žive v deželah monarhije, čutijo dandanes jednake narodne potrebe. Da se tem zadovolji in tako zagotovi narodni obstoj, zedinjavajo oni vse svoje moralne in materialne moči ter ih hočejo upotrebovati za svoje edinstvo na književnem, gospodarskem in političnem polju.

4. Južni Slovani v habsburški monarhiji bodo osnovali svoje delovanje tudi na to, kako bi pomagali zadovoljiti v enakih potrebah svojim bratom onstran Lajte, s katerimi so jednake narodnosti.«

Dr. Fran Ilešič je zapisal leta 1912. v »Vedi«: »Delam rad za ta slovenski narod le, kolikor je in želi biti v veliki južnoslovenski skupini. Tu ima Slovenstvo svoj pomen. Slovenski narod je in bo po svojih kvalitetah izvrsten kulturen kvas južnoslovanstva, sam za sebe ne pomenja nič... Za diplomate je južnoslovensko vprašanje edino hrvatsko-srbsko vprašanje in se pomnoži s slovenskim šele, če kdo Slovence spravlja v okvir hrvatsko-srbski.«

Kako je naša slovenska predvojna mladina gledala na vprašanje narodnega edinstva, kako je ona to vprašanje načela praktično s stališča, da moremo Slovenci ostati Slovenci in se kot taki razvijati le kot del enotnega jugoslovenskega naroda, o tem ni treba pisati. Vse to je znano, saj ti naši vzori niso ostali samo pri besedah, marveč so prešli na dejanja ter so s svojimi žrtvami prevedli ne samo takratno mladino, marveč ves takratni naš rod, kolikor je bil sploh narodno zaveden, v tabor jugoslovenskega narodnega edinstva.

Dr. Janez Evangelist Krek je izjavil v letu 1916, ko je proroško napovedoval, da »nismo daleč od samostojnosti«, svojemu prijatelju dr. Petru Rogulju: »Trije so principi, ki morajo voditi naš troimeni narod v bodočnost: en

narod, en vladar, ena država od Beljaka do Soluna in mnogo, mnogo svobode.«

Dne 30. 5. 1917. je prečital dr. Anton Korošec v dunajskem parlamentu deklaracijo Jugoslovenskega kluba, ki je zahtevala »na temelju narodnega načela in hrvatskega državnega prava ujedinenje vseh pokrajin v monarhiji, v katerih žive Slovenci, Hrvati in Srbi, v eno samostojno vsakega tujega gospostva svobodno in na demokratični podlagi osnovano državno telo« ter napovedala, da se bo Jugoslovenski klub »zavzel z vso silo za uresničenje te zahteve svojega enega in istega naroda.«

V krfski deklaraciji od 7. 7. 1917. so predstavniki vseh treh delov jugoslovenskega naroda »ponovno in najodločneje naglasili, da je naš troimeni narod eden in isti po krvi, govorenem in pisanem jeziku, po zavesti svojega edinstva, po neprekinjenosti in skupnosti ozemlja, na katerem živi, ter po skupnih življenjskih interesih svojega nacionalnega obstoja in vsestranskega razvoja svojega moralnega in materialnega življenja.«

Dne 24. 9. 1918. so podali predstavniki Slovencev in Hrvatov v bivši monarhiji izjavo, v kateri stoji tudi sledeči odstavek: »Ena od takih resnic je činjenica, da je narod Slovencev, Hrvatov in Srbov etniški enoten narod in da mora ostati to edinstvo nerazdeljivo in brezpogojno tako z ozirom na neprekinjeno ozemlje kot z ozirom na državno pripadnost.« V imenu »Narodnega sveta za Slovenijo in Istro« je podpisal to izjavo dr. Anton Korošec.

Narodno viječe je izdalo dne 19. 10. 1918 pod predsedstvom dr. Antona Korošca v Zagrebu deklaracijo, ki pravi:

»1. Zahtevamo ujedinenje celokupnega našega naroda Slovencev, Hrvatov in Srbov na vsem njegovem etnografskem področju brez ozira na katerekoli pokrajinske ali državne meje, v katerih danes živi, v enoto, popolnoma suvereno državo...

2. Zahtevamo, da bodi na bodoči mednarodni mirovni konferenci zastopan naš narod enotno po svojih posebnih odposlancih.«

Ta deklaracija zaključuje: »Narodno viječe poziva celokupni naš narod ene krvi in jezika, ene duše in srca, da se založi za uresničenje teh zahtev in načel z ono vdanostjo in požrtvovalnostjo, ki jo zahtevajo današnji usodni časi. Združimo se torej vsi v veliko nezlomljivo »narodno kolo«, ki ima pred svojimi očmi samo veliki ideal narodnega uedinjenja, svobode in neodvisnosti, da se tako pokažemo dostojne velikega časa, v katerem živimo, in velikih nalog, ki smo jih prevzeli.

In dne 1. 12. 1918. je dr. Pavelič kot vodja delegacije Narodnega viječa takratnemu regentu, blagopokojnemu Viteškemu kralju med drugim izjavil v imenu vseh Slovencev, Srbov in Hrvatov: »Slovenci, Hrvati in Srbi, ki so na ozemlju bivše monarhije izvršili prevrat in ustvarili začasno neodvisno narodno državo, so prežeti z idejo narodnega edinstva in opirajoč se na veliko načelo demokracije, ki zahteva, da naj vsak narod sam odloča o svoji usodi, izjavili že v deklaraciji Narodnega viječa od 19. 10., da žele in hočejo zediniti se s Srbijo in Črno goro v enotno narodno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki naj obsega vse neprekinjeno etnografsko ozemlje Južnih Slovanov.«

In tako je prišlo do Zedinjenja. »Narod Srbov, Hrvatov in Slovencev« je nato nastopal enotno pred svetom, zlasti na mirovni konferenci. Le tako smo mogli tudi Slovenci kot del tega enotnega naroda nastopati pred svetom ter zagovarjati svoje interese. Nikomur ni padlo takrat na misel poudarjati trojstvo »naših narodov«. Vsak se je zavedal, da bi tudi najmanjše popušcanje od principa narodnega

edinstva pomenilo zlasti za nas Slovence največjo nevarnost. Razni naši »prijatelji« bi bili z navdušenjem pozdravili vse tiste Slovence, ki bi bili *takrat* postavili tezo treh jugoslovanskih narodov, saj so ravno ti naši »prijatelji« zanikali pripadnost Slovencev in Hrvatov k enotnemu jugoslovanskemu narodu, da bi tako dosegli izpolnitev svojih želja glede naše zemlje. Tako pa smo prepričani, da smo del enotnega jugoslovanskega naroda, prepričali tudi nam naklonjeno inozemstvo, da smo Srbi, Hrvati in Slovenci enoten narod in da imamo vsled tega tudi Slovenci pravico biti upoštevani v prijateljskem, zavezniškem smislu, se sončiti kot Jugoslovenci v slavi, ki so si jo s tolikimi žrtvami priborili na bojnih poljanah naši srbski bratje in naši jugoslovanski vojni dobrovoljci, pa biti tudi deležni hvaležnosti, ki so jo dolgovali in priznavali veliki zavezniki južnaški Srbiji in njenemu nesmrtnemu Voditelju, sedaj žal že pokojnemu Viteškemu kralju Aleksandru I. In le kot del enotnega jugoslovanskega naroda smo lahko zahtevali in dobili pomoč srbskih junakov, ki so zaustavili prodiranje naših južnih sosedov proti Ljubljani ter vsaj za kratek čas očistili Koroško nemških tolpa.

Takrat so molčali vsi tisti, ki so pozneje pod varnim krovom jugoslovanske strehe začeli iskati vse mogoče, kar nas loči, da bi utemeljili in razvili tezo treh jugoslovanskih narodov. Danes je postala ta teza moderna, toda moda je minljiva. Lahko to rodi najhujše izrastke in bedastoče, toda ne more zabrisati dejstev, zapisanih s krvjo na tako pestre liste jugoslovanske zgodovine. Bog nam je dal Jugoslavijo do danes, Bog nam jo bo očuval dotlej, da bomo postali sposobni čuvati jo sami. To pa se bo zgodilo šele tedaj, ko se bomo vsi brez izjeme zavedali, da nam more ohraniti državo: tista jugoslovanska misel, ki nam jo je ustvarila. Kdor to jugoslovansko misel zanika, ta daje orožje v roke sovražnikom ne le kraljevine Jugoslavije, marveč predvsem sovražnikom slovenskega rodu in slovenske zem-

lje. V časih, ko se kroji nova Evropa, bodo vladljale velike sile tudi za naš, jugoslovanski in slovenski plašč. Prepričani smo lahko, da tudi sedaj ne bo nikogar, ki se bo brigal za nas Slovence, če se ne bomo brigali sami zase s tem, da bomo vedno in povsod nastopili kot del enotnega jugoslovanskega naroda, ki ima pravico živeti v svoji lastni državi, pa ima zaradi tega tudi pravico do vsega jugoslovanskega ozemlja in morja...

Kot za danes so pisane besede znanega našega učenjaka dr. Rešetarja Milana, ko je v letu 1912. priznal, da je bilo zmotno njegovo dotedanje mišljenje, da Srbi in Hrvati niso eno, marveč dvoje. Kot bi bile zapisane danes, tako zvene njegove besede: »Prešel sem k onim, ki ne razdvajajo jednega naroda zaradi njegovih dveh imen, marveč skušajo z besedo in dejanjem izpričati edinstvo našega naroda ter ne delajo nobene razlike med »srbskim« in »hrvatskim«. Tako sem postal iz separatista unitarist ter se iskreno veselim, da je današnja mladina pametnejša kot smo bili mi, ki smo mislili, da nam je »sveta dolžnost« dokazovati, da je nekaj srbsko, ne pa hrvatsko, ter paziti, da se ne izgubi kaka hrvatska ovčica v srbski hlev. Hvala Bogu, tako med starejšimi kot med mlajšimi jih je vedno več, ki mislijo, da je med Srbom in Hrvatom ista razlika kot med kruhom in hlebom, torej — ako izvzameš naziv — nobena. Vendar se ne smemo preveč veseliti, še manj pa misliti, da je stvar končana, kajti na žalost je na obeh straneh še vedno dovolj separatistov, katerim so verske, imenske in zgodovinske posebnosti močnejše in nujnejše kot narodno in jezikovno edinstvo. Bog naj jim oprostí in Bog naj jih razsvetli prej, predno bo prepozno!«

To so dejstva, ki jih ni mogoče niti potvorniti niti zanikati. Teh dejstev se spominjamo mladi jugoslovanski nacionalisti tudi na letošnji dan Uedinjenja z edino željo: *Bog očuvaj nam Jugoslavijo jugoslovansko, kajti sicer se bo zrušil njen varni krov in postali bomo zopet le predmet in žrtev tuje pohlepnosti.*

Mišljenje predvojne mladine — in današnja?

Članek, ki ga priobčujemo, je prinesla prva št. »Glasa Juga« prvega marca 1914, izpod peresa mladega nacionalnega borca Avgusta Jenka, ki je padel v bitki na Ceru za našo svobodo. Zdi se nam, da članek ni do danes prav nič izgubil na svoji aktualnosti, zato ga tudi priobčujemo. Mladina od danes naj se uči borbenosti in doslednosti od mladine od včeraj!

»Jugoslovanski pokret je preživel prvo fazo svojega razvoja: dobo impulzivnega hotenja, fanatičnega radikalizma in absolutizma. (To prvotno razpoloženje, neizmerno ojačeno pod neposrednim vtisom epohalnih zgodovinskih dogodkov, se je po naravnem procesu moralo polagoma umakniti hladnejšemu razmišljanju; na mesto borbene retorike je stopila teoretično-znanstvena diskusija; plamteči idealizem je zajemala tiha, a tem intenzivnejša vera v končno realizacijo cilja.

Temu štadiju modernega jugoslovanskega gibanja, vsepovsod se pojavljajoči potrebi po teoretičnem razpravljanju in znanstveni poglobitvi ideje mora odgovarjati revija, ki naj postane glasilo nacionalistične generacije, v polni meri, ne da bi seveda pri tem zanemari-la praktično propagando ideje.

Da nam postane jugoslovanski problem popolnoma jasen v svojem bistvu in specifičnih pojavih, ga moramo uvrstiti v tok splošnega svetovnega dogajanja in opazovati naše nacio-

nalno življenje pod prizmo modernega svetovnega naziranja, obogačenega z najnovejšimi rezultati teoretične in empirične znanosti. Če gledamo s tega vidika, je naš nacionalni razvoj le del splošnega svetovnega razvoja in mu je smer določena po imanentnih zakonih, po katerih se ravna tok svetovne zgodovine. Ker je predmet našega opazovanja predvsem narod, bodo dajale moderne sociološke teorije, moderno pojmovanje političnega in kulturnega življenja smer našemu programatičnemu delu eo ipso tudi praktični izpeljavi programa, v kolikor je že zdaj možna. —

Ideja nacionalizma ima temeljiti v dejstvu, da je vsakemu narodu mogoč svoboden razvoj in svobodno udejstvovanje njegove individualnosti le v nacionalni državi. Modernemu mišljenju sta država in narod istovetna pojma, ki se razlikujeta kvečjemu po vsebini, a ne po obsegu.

Majhni narodi se ne morejo udejstvovati v svetovni zgodovini intenzivno in trajno, ker jim je vsled nezadostne nacionalne mase odvzeta možnost, razviti svoje sile na vseh poljih, kakor je to dano velikim kulturnim narodom. Kjer je torej dana možnost, da se sorodne narodnostne skupine zlijejo v enotno večje nacionalno telo, se mora to zgoditi v interesu dotičnih narodnosti in vseobče kulture.

Element modernega svetovnega razvoja, ki je bil doslej vse premalo upoštevan, v časih ce-

lo zanikan, je postajanje nacionalnih kultur, kar je prav za prav že posledica razvoja v nacionalne države. Naše pojmovanje kulture je v bistvu sledeče: Vsaka resnična kultura je in mora biti nacionalna; le kot taka more obogatiti zakladnico svetovnih kulturnih pridobitev s pozitivnimi vrednotami, ki so rezultat individualnih elementov nacionalne psihe. Svoboden kulturni razvoj je najsvetejši privilegij vsakega naroda; sprejemanje njegovi duši tujih kulturnih elementov znači smrt njegove individualnosti in torej tudi minus v vseobči kulturi. Nacionalna kultura je tudi za posameznika vir, ki mu daje možnost lastnega svobodnega stvarjanja na podlagi nacionalne in personalne individualnosti.

V daljšem razvoju je program vsake konsolidirane, ujedinjene, politično in kulturno neodvisne nacije čim najintenzivnejše imperialistično uveljavljanje njene individualnosti in svoje nacionalne moči. To je elementaren nagon vseh kulturnih nacij, ki se javlja kot silna ekspanzivnost i v državnem i v kulturnem i v gospodarskem življenju s preponderanco tega ali onega faktorja, ki je odvisna od momentanega položaja. Uveljavljanje te dispozicije znači vrhunec moči vsakega naroda, izliv nacionalnega ponosa in samozavesti.

Podrobne argumentacije teh vodilnih idej tu ne moremo podati, opozarjamo le na en moment, ki najbolje dokazuje njihovo resničnost. Zgodovinski razvoj od srede preteklega stoletja je šel popolnoma v tem smislu in poslednja doba nam kaže, da se je ta tendenca še poostri-la. Na ozemlju kulturnih narodov nastajajo enotne nacionalne države z jasno izraženo politično in kulturno individualnostjo; že ujedinjeni narodi pa pokazujejo tendenco, udejstvovati svojo moč preko meja svojega teritorija, često na škodo kulturno nedisponiranih narodov.

Iz teh splošnih načel, apliciranih na naše nacionalno življenje, izvajamo ideologijo jugoslovanskega nacionalizma. Zahtevamo ujedinenje sorodnih jugoslovanskih narodnostnih skupin v en jugoslovanski narod, politično avtonomen in kulturno svoboden. Šele zedinjen bo tvoril ta narod dovolj veliko nacionalno maso, na podlagi katere mu bo mogoče uveljaviti vse svoje do zdaj latentne sposobnosti in jih razviti do najvišje potence. Dani bodo s tem vsi pogoji za ustvaritev jake nacionalne kulture, zgrajene na novih temeljih nac. individualnosti, samozavesti in optimizma. Na teh podlagah bo mogla nastopiti v bodočnosti faza jugosl. imperializma, ki bo vsebovala najsilnejše udejstvovanje vseh elementov nac. življenja in se bo javljala zlasti v intenzivni kulturni ekspanziji kot najznačilnejšem, najčistejšem bogastvu naše nac. psihe. —

Ustvaritev jugoslovanske nacije je za nas logičen zaključek dolgotrajnega zgodovinskega procesa, ki vodi neizogibno k ujedinenju krvno sorodnih skupin, ki jih veže drugo na drugo skupen življenjski interes, predvsem pa skupna borba za eksistenco in za ohranitev individualnosti. *Fakt je, da so te skupine že od nekdaj predstavljale etnografično en narod, ki se je le po naključju vseh neugodnih političnih razmer in pod vplivom različnih kulturnih centrov razcepil v več samostojnih elementov, ki pa nikdar niso predstavljali narodov v pravem pomenu besede.* Od sorodnosti teh skupin eksistira sicer dvoje teorij: dočim so se po prvi Jugoslovani naselili na sedanjem ozemlju kot homogena nacionalna masa in se diferencirali šele v historična dobi iz znanih vzrokov, trdi druga izmed teh teorij, da je sedanja diferenciranost obstojala že v prvih početkih zgodovinske dobe in da so tvorili Jugoslovani že pri svojem prihodu na Balkan več samostojnih narodov. Za nas rezultira isto, katerokoli izmed

imenovanih teorij smatramo za pravilno. Spričo sedanjih tendenc razvoja in spričo fakta, da je naša obstojnost ogrožena. Neizogibna nujnost, koncentrirati vse sile v odpor proti nava-

lu germanskega in madjarskega elementa, nas sili k ujedinjenju, in sankcionirala je to strem-ljenje že nešteto krat jasno izražena nacionalna volja — suprema lex... »

Klic časa

Često pada na mladino očitek, da je nerazsodna in da naj molči, češ da nima pravice, da bi se širokoustila ter naj ne vtika nos tja, kjer še ni zanjo in da naj vse take skrbi prepušti starejšim, ki so poklicani, da rešujejo pereče probleme sedanosti. Ne bomo zagovarjali sami sebe, da smo edino mi v pravilnem pojmovanju do dogodkov, ki se porajajo v današnji dobi. Tudi ne moremo iti preko lastnih napak, kajti zavedamo se, da jih imamo. Toda v nas je volja, da te svoje napake odpravimo. Predvsem se bomo borili za to, da se bo mladina vrnila zopet k resnemu delu in da ji ne bo edini cilj zabava ob zvokih raznih jazzov, temveč da se bo vrnila k pozitivnemu delu pri kakršnemkoli produktivnem udejstvovanju, ki jo naj usposablja v bodočem lastnem poklicu, da bo ob vsaki priliki zrla pred seboj obenem koristi sočloveka in koristi svojega naroda. Kajti prepričani smo, da se morajo vse osebne koristi podrediti splošnim koristim naroda. To zahtevamo sedaj tudi od naših starejših, da se podvržejo temu pravilu, vsaj v teh časih, ko nam je gledati le na skupnost! Podrede pa naj se tudi vse organizirane skupine. Nujno pa je, da se temu zakonu podrede trenutno tudi vse težnje posameznih plemen našega naroda! To ni klic brezmiselne mladine, ki ne vidi niti eno ped pred seboj, temveč to je klic časa in klic po samoohranitvi.

Toda čas nam ne veleva samo, da se stisnemo drug k drugemu, temveč da je treba postaviti vse življenje posameznika kakor tudi naroda na popolnoma druge, trdnjše temelje, sicer nas bo potegnil tok dogodkov za seboj in nas pogoltnil. Ne kliči na pomoč, ko si že skoraj pod vodo, temveč raje pazi, da ne zabredeš vanjo!

Zdi se nam, da nam nobeden ne bo odrekal pravice, čeprav smo še mladeniči, da ne bi smeli povzeti zaključkov, katere nam nudi in do katerih nas sili današnja nesigurna doba. Potrebno je in obenem je tudi razveseljivo, da ni mladini pasivna ob strani dogodkov, ki kujejo njeno bodočnost ter bodočnost vseh poznejših pokolenj njenega naroda. Zato ne more stati današnja mladina hladnokrvna, ko ve, da se pripravljajo težki dogodki v svetu. Pri vsem tem je posvečena skrb našemu narodu in je nam vsem treba gledati, da ga obvarujemo preteče nevarnosti. Eno smer smo nakazali že v zgornjih odstavkih.

Ne smemo si predstavljati, da bo končanovojna prinesla mogoče samo izpremembo evropskega zemljevida ali še zemljevida kake druge neevropske celine! Vsak budni opazovalec današnjih dogodkov ve, da bo prinesla vojna obenem hude gospodarske in socialne pretrese. Zato bo sleherni umni državni voditelj predvideval vse možnosti, ki utegnejo nastati in bo skušal preprečiti eventualne posledice takšnega pretresa, ali bo skušal vsaj delati na njenih ublažitvah, da bi delno obvaroval svoj narod od težkih udarcev, katerih ne bo mogel preprečiti kljub vsej svoji budni skrbnosti in pazljivosti.

Kdor budno opazuje vrvenje današnjega življenja, se bo često zdrznil, ko bo opazil, da je že cele plasti zajela nerazsodnost in da gleda v neki laži-demokraciji ali nekakšni samo-

vlati — vlati proletariata rešitev vseh težkoč, ki tarejo nje ter zadostitev vseh svojih teženj. S tem, da mi zavzemamo v tem pogledu na tak način reševanja teh perečih problemov negativno stališče, še ni rečeno, da smo za ustroj socialnega življenja, kateri sedaj vlada svetu. Zato, ker vemo, da je krivičen, hočemo, da se menja z drugim, toda vse to se mora izvršiti brez nasilja in brez občutnih pretresov in ta novi red mora stremeti za tem, da izboljša položaj res v pozitivni smeri, ne pa morda, da stremi za tem, da uniči kulturo človeka in da ga vrže v nove okove, ki ga bodo zopet stiskali. Poleg tega pa bi uničil še vse ono, kar si je človek tekom dolgih in dolgih stoletij ustvaril.

Temu valu je treba zastaviti pot. Ne morda

Tabori v Prekmurju

Zadnjič sem na kratko orisal zgodovinski razvoj in naznačil na splošno težave, na katere zadevajo tam naši kulturni delavci v svojem udejstvovanju. Poglejmo si sedaj malo duhovno stanje teh ljudi in njih vpogled na svet, ko so prišli po razpadu Avstro-Ogrske do svobode v svoji državi.

Sto in stoletja so bili ti ljudje naučeni slepe pokorščine in popolne podvrženosti svojemu graščaku. To se jim je tako zajedlo v dušo, da so jeli smatrati svojo nesvobodo za nekako samo ob sebi razumljivo stvar, ali vsaj za katero ni pomoči. V prvih desetletjih, ko je v njih tlela iskra svobode in so se zavedali svojega pokolenja in preteklosti, so se skušali večkrat upreti, kar pa so madžarski grofje z veliko krutostjo zadušili. Teh uporov je bilo vedno manj in končno so popolnoma zamrli. Naš človek je zašel v neko otopelost, skoro bi rekel — v brezbržnost. Zaril se je v svojo zemljo in živel samo za svoje delo in svojo družino.

Tudi v naši državi so se ti ljudje težko znašli. V krvi jim je tičal svet strah pred »gospodom«, katerega se niso mogli otresti in ki je povzročal, da so na vse gledali zaradi tega z nekim nezaupanjem. Polagoma pa so se otresli tega, predvsem mlajši rod, in se začeli zavedati svoje krvi in svoje svobode. Toda to v zelo majhni meri.

Velika napaka našega naroda je, da se povsod hitro in popolnoma asimilira ali vsaj nekako otopi. To žalostno stran vidimo predvsem v Prekmurju. Mnogo Slovencev je že popolnoma pozabilo svoj narod. V teh hišah čuješ danes madžarsko govoro. Vsi ti tudi večinoma občujejo z Madžari. Dobijo pa se tudi kmečke hiše, ki se svojega slovanstva dobro zavedajo in njegove koristi tudi povsod zastopajo. Za dokaz naj omenim, da se domačini sploh ne družijo s temi in da jih prezirajo kot jih Madžari.

Popolnoma razumljivo je, da so se Slovenci v dolgih letih suženjstva zelo približali Madžarom, ki ni mnogo, ali nič, razlikovalo med enim in drugim in da so jih kod sovaščane vezale neke vezi. Ne morem pa razumeti, zakaj uganjajo madžaronstvo sedaj, ko so v lastni državi in ali jih te vezi tudi za to oprasčajo? Skratka, tamkajšnji Slovenci so se zelo slabo izkazali v borbi za narodne pravice!

s tem, da se mu ognem s poti. Ta problem je treba reševati z vso previdnostjo in skrbnostjo. Le tako bomo mogli odvzeti narodu gorje, dati mu volje do življenja in mu pokazati, da se dajo rešiti tudi najtežji socialni problemi brez revolucij in brez krvi in da ne nosi sreče samo lažni nauk o »popolni svobodi« nižjih plasti naroda.

Upamo, da bodo tudi naši državniki prisluhnili »klicu časa« in izvedeli vse potrebno vsaj ob 12. uri, da obvarujejo narod pred dušecim vzdušjem. Zato je nujno potrebno, da se že izdana zakonodaja v tej smeri izpopolni in da se začne tudi v praksi sprovajati. Dalje je nujno, da se izvrši kontrola nad trgovino z vsem blagom, ki ga narod potrebuje neobhodno v vsakdanjem življenju. Preprečiti se mora vojna spekulacija! Kajti prepričani smo, da se z umno gospodarsko in socialno zakonodajo, toda le s sprovajanjem njenih določb v gospodarskem in socialnem življenju, da preprečiti, če ne popolnoma, pa vsaj delno, težke pretrese, ki bodo sledili. To smo tem bolj verjeti, ker ima naša Jugoslavija vse predpogoje možnosti, da to sprovede in da ji tudi uspe. Hic Rhodus, hic salta!

V takih razmerah smo se znašli, ko smo letošnje poletje meseca junija prišli v Prekmurje.

Po dolgi in precej utrudljivi vožnji smo prispeli zjutraj ob pol 10. uri v Dolnjo Lendavo. Na postaji nas je čakal g. upravitelj Prinčič iz Genterovcev, kateremu smo bili že prej pisali, in ki nas je pismeno tudi o vsem informiral, in neki kolonist s pletenim za Prekmurje značilnim vozom. Dekleta in dva tovariša smo se vkrcali na voz, ostali, ki smo pripeljali kolesa s seboj, smo se podali naprej. V Dolgi vasi, ki je takoj za Dolnjo Lendavo, smo se ustavili pri g. upravitelju Peternelu, ki nas je zelo gostoljubno sprejel in nam obljubil pri delu svojo pomoč. Ker smo nameravali zvečer — bil je ravno praznik sv. Cirila in Metoda — zažgati kres, nam je tudi preskrbel drv, za kar smo mu bili zelo hvaležni. Omenim naj, da je tam veliko pomanjkanje drv, ker je malo gozda in še ta je last križevske občine, ki ga je dala nekemu podjetju v izsekavanje. Po polurni vožnji smo prispeli končno do svoje postojanke, v Vramovce. Vas leži popolnoma na ravnini, ob cesti, ki pelje iz Dolnje Lendave v Mursko Soboto, le nekaj sto metrov je oddaljena od madžarske meje. (Dalje) F. S.

Inge:

Cigani v majski noči

Temna noč je
jasna, brez oblaka.
Polno zvezdic zažari
okrog lune. Kakor venec zlati vse blišči.
Nočno tišino vznemirja
glas lepe ciganke
in ogenj, ki šviga v nebeške mrakove.
Ob ognju sedijo stari cigani —
igrajo karte, poslušajo glas
soprana, ki spremlja ga bas.
Kako lepa je ta rapsodija,
ki drhti iz violine —
sladke melodije, sladka harmonija.
Tiho v temno noč odmeva
melodija petja rajska
in človeška srca boža
noč prelepa majska.

Prispevki mladik

Štefan Podgorski:

Med pismi

Pri prijatelju sem bil, ki pa ni imel kar nič časa zame. Zaprl me je v svojo delovno in sprejemno sobo, sam pa se je v sosednji sobi nervozno vrtil pred ogledalom, si popravljal lase, jih polival z dišečo vodo, oblačil in slačil suknič, preklinjal bedasto modo, ker si ni mogel zavezati kravate; nazadnje je prosil mene, da sem mu jo zvezal.

— Boš že oprostil, — mi je dejal — boš že oprostil. Veš, na promenado grem, ampak ne sam...! — Pomenljivo me je pogledal pri tem in zopet odhitel pred zrcalo.

Pričel sem se dolgočasiti z muhami na stropu, nehote sem z roko brkljal po njegovi pisalni mizi, kar mi je oko obviselo na razgrnjenem pismu. Prijatelj, mi boš pač oprostil, dolg čas mi je bilo in sem ga prebral.

Drhteča dekliška pisava je govorila iz belega s črnim obrobljenega lista.

Praga, — — —

Ljubi!

Tako tiho je vse okoli mene — le trdi koraki straže odmevajo od asfalta, kakor bi tiktakala smrtna ura. Toda odbila je že, položili so nas v grob, mrzel, leden grob.

Noč je črna kakor pajčolan žalujočih. Niti ena zvezda ne sveti, še lune ni. Le nekaj žari in žge in peče, pred oknom mi vihra, namočeno v krvi. Če pogledam gori, mi zastane dih in strah me postane. Na Kalvarijo grem, na križ, kamor so nas pribili. Ni ta križ tak kakor je bil Kristov, ni... a nanj je pribitih na tisoče in tisoče.

Hradčani molče, odreveneli so... vsa Praga molči in s široko odprtimi očmi zre v krvave kaplje, v katerih se bleste trdi, ledeni križi.

Le Vltava prav tiho ječi od nekje, a slišati je, da tlači bobnenje vase, da ga brani, da se brzda. Ona noče peti pogrebne pesmi, noče!... Zapeti hoče k vstajenju.

Ljubi... pokopali so nas... pogrebci so se opili... in pozabili na nas, pokopane.

Ljubi... težka slutnja me straši... Zakaj si utihnil tudi ti? Toda vem, srce te boli in beseda ti ne more na papir.

Vse je umrlo, vse je zledenelo... jaz nisem. Moje srce je vroče, tako zelo vroče in drhti v upanju. Dragi, ali se spominjaš tistih zlatih noči? Ob Vltavi sva stopala in se z njo pogovarjala in tako tesno, trdno si me držal, da se mi je ustavljal dih. Še čutim Tvoje vroče poljube na svojih licih. V Tvojo sliko zrem in jo poljubljam. Tako rada bi k Tebi.

Moj ljubi — moj brat, kako je tam pri vas lepo! Ne smeš pozabiti name, tako Te imam rada. Ti si moja druga duša, zato nisem umrla. Kako so prazne in puste noči brez Tebe. V mislih Te objemam in drhtim pri Tebi. Ko bi mogel pome... daj, pridi... čakam Te, vzemi me s seboj. In da me vidiš, kakšen deklič sem Ti postala, ti ledeni, grdi in tuji možje se kar slinijo za menoj! Zadnjič me je eden njih prijel za roko in zdelo se mi je, da je led iz njega prešel tudi vame. Hočem k Tebi, v Tvojo domovino, pa da veš, koliko krepkih, junaških sinov bi Ti dala, da bi jih bil Ti in Tvoja zlata domo-

vina vesela. Tako bi se hotela stisniti k Tebi, tako bi hotela zaplakati na Tvojih prsih... Veš, dvoje nosim na svojem srcu, na svojih prsih: Tvojo sliko in našo poteptano, opljuvano trobojko. Tvoja Jyřina.

Zunaj je nekdo pozvonil. Prijatelj je nervozno skočil k vratom in jih z graciozno kretnjo odprl. Ženski glasek je zagostolel na pragu:

— Bist du fertig, mein Lieber...? —

Borut:

Potopljeni zaklad

*To jutro zaspano
megla je poljana
s tančico ovila
in vse orosila.*

*Podal sem se v sivo planjavo
in stopal po stezi sanjavo.*

*Takrat sem bil sam.
Le ljubek obraz je še v mene strmel,
a jaz — kot da bilo me sram
sem mimo v daljavo hitel.
Nekoč pa so plave oči
me k tlom prikovala.
Iztegnil sem roko in prišla si ti.
Vse želje meso so postale.
In v blaženi sreči
ko vranici iskreči
skakala čez njive
sva, skale, plotove,
osat in koprive,
gradila mostove.*

S. Nenin MAJDA

»Sedi in jej,« sem ji ukazal in sam pograbil svoj kos ter ga začel jesti, kajti bil sem že pošteno lačen. Nekaj časa sem že jedel, ona pa je še vedno stala.

»Jej vendar, kaj si sita?« sem se spozabil in že se je vsul tok solza po njenem gladkem licu. Joj, kar ustrašil sem se. Začel sem ji prigovarjati in jo končno prepričal, da je lačna in da naj je. Hotel sem mnogo izvedeti od nje, pa je na vse odgovore molčala, zato sem končno umolknil, vrgel Turmalinu nekaj kosti in odšel ven v pojočo noč.

Veter je šelestel okoli hribčka, na katerem je stala kočja, ki sem jo zgradil s pomočjo Osipa Sergejeviča Lenjeva, revnega mužika, da bi tu, pod Uralom prebil letošnje poletje. Mislil sem na lepoto, ki mi jo je privedel slučaj, in se čudil, da se je vse tako srečno izteklo in da sem bil tako ravnodušen napram njej. Toda kmalu sem se spomnil, da me doma čaka moja Lili. Nič kaj z veseljem nisem pomislil nanjo in čutil sem, da bo to bitje, ki se sedaj nahaja v moji koči, na najine odnose usodepolno vplivalo.

Vrnil sem se in našel vse v čudovitem redu. Dekle je pospravilo mojo opremo in vse ostanke večerje.

Ljubko se mi je nasmehnila, ko sem vstopil, vendar pa ni spregovorila. Zato sem začel jaz: »Kako ti je ime?« »Majda Petrovna Bjelova sem.«

»Aha, mlinarjeva, sem si mislil,« sem dejal in jo vprašal, kako je prišla na slap. »Ušla sem od doma, ker nočem vzeti Mihajla Antonoviča za moža. Nisem vedela, kod hodim,

potem sem naenkrat padla v vodo in od takrat nič več ne vem do zdaj.« In je zardela.

Kmalu sem vse izvlekel iz nje: da jo je oče tepel, da jo je vsa vas sovražila in da noče več domov v Kralovko. Skomignil sem z rameni in odšla sva spat, jaz seveda najprej malo ven, ker je tako hotela.

Sveče sploh prižgal nisem in ko sem legel, je bilo nekaj časa tiho, potem pa se je moja gostja plaho oglasila:

»Gospod, saj ne bom šla domov, kaj ne? Tako se bojim.«

»No, no, že dobro, bom že videl, kaj in kako bo.«

Zopet tišina.

»Gospod, pa ti nisi Rus? Odkod si, ko tako čudno govoriš?«

Ali še vedno ne govorim dobro rusko? sem pomislil pa odgovoril: »Ne, nisem Rus. Od daleč sem, od tam, kjer sonce zahaja, in sem samo za nekaj časa tu, da si nalovim par kož.«

Pričela je čebljati, naivno, ljubko čebljati, da se mi je kar stožilo po nezaročnem stanu in da mi je moja Lili postala skoro odvrtna, posebno če sem pomislil na njene puhle razgovore o umetnosti, politiki in o ljubezni. To dekcle pa je spraševalo in se veselo smejala in kar kipel od zdravja — to sem čutil skozi temo. Ruska duša je bila: včeraj še vsa pretepena, danes pa že vesela kot otrok.

Dolgo sva klepetala in potožila mi je, da jo desna noga boli. Potolažil sem jo, da jo bom jutri pozdravil in kmalu nato sva zaspala. Nisva mislila ne naprej, ne nazaj in tudi na sedaj ne, tako sva bila utrujena, jaz od dveurnega pestovanja, ona pa od peturne hoje po neznanih krajih brez poti.

Že tri dni sva živela skupaj in še je nisem poslal v Troick. Pospravljala mi je, jaz pa sem jahal okoli in lovil. Včasih sem jo vzel s seboj na konja in podila sva se po stepi sem in tja, da so se ji lica pordečila. Bila je ko vrtnica, ki se je pravkar odprla. Na odhod je nisem niti spomnil. Nekaj naju je zvezalo tako trdno, da bi ne mogel videti, kako odhaja. Tudi ona ni nič kaj kazala, da hoče oditi, vedno živahnejša in prikupljivejša je postajala. Vsak večer sva »čebljala« kot sem jaz krstil to njeno izpraševanje. O vsem mogočem je hotela vedeti, o življenju na zapadu, o puškah, o soncu in o meni. Da, o meni tudi.

Na Lili sem popolnoma pozabil in bil sem srečen z Majdo. Tretji večer, ko sva sedela na klopi, me je iznenada vprašala: »Gospod, ali si poročen?«

»Ne, mala moja,« sem ji nekam prisiljeno odgovoril. Ona pa me je pogledala s svojimi globokimi očmi, nekaj časa toplo zrla vame, da mi je že kar nerodno postajalo, potem pa spregovorila: »Pa si že ljubil kdaj kako dekle?«

»Majda, ne izprašuj! Ne morem ti povedati...« sem rekel in jecljal ne vem kakšne neumnosti.

»Ah, že si ljubil in tudi sedaj ljubiš neko damo z zapada. Saj praviš, da so na zapadu dame.« Užaljeno me je nekaj časa gledala in v očeh sem ji videl solzice — toda hinavsko sem molčal.

»Gospod, povej mi, kako postanem dama! Povej, s teboj bom šla, učila se bom vse, kar boš hotel, samo da bom dama.«

Z obema rokama me je prišla in pričela navdušeno govoriti. Toda prekinil sem jo:

»Zakaj pa hočeš biti dama? Ali ni lepše tu

*Naenkrat sklonila sva glavo,
utrujen obstal je korak.
Na nebu je plaval oblak,
se večal, se vzpel v višavo.
Obup je zagrizel v oba.
Ko padla je kaplja z neba,
po licu je solza spolzela.
Grenko si, grenko zaihtela
in skrila v dlani svoj obraz.
Bridko je mineval ta čas.*

*Nevidno sklenila je noč
krog naju tesnoben obroč.
Glej, goba je s table nebesne
izbrisala madeže črne.
Prišle so spet zvezde srebrne,
ustvarile slike prelestne.*

*Vzravnal sem glavo.
V laseh si imela zlato,
od tebe se v mene prelilo,
srce mi je vse napolnilo.
A ti si molčala,
zakaj si se bala?*

*Čez hip bo polnoč.
Odšla si z njim v noč,
ga k sebi jemala
in vse si mu dala.
Vse dneve strmim za teboj —
zaklad potopljeni si moj.*

Stefan Podgorski:

Trenotje

Čisto tiho je bilo vse okoli naju, le dolga, tanka breza je pošumevala gori v vrhu, kakor bi hotela pošepetati v uho skrivnost.

Pod njo sva stala, najine zaljubljene oči so zrle v nebo, ki je bilo pokrito z rahlo belo pajčevino.

Dekle, trdo, vroče sem te tiščal k sebi in tvoji

v Rusiji živeti zdravo, veselo življenje, kot pa na zapadu... « Nehal sem, kajti zardela je kot mak in kot lešniki debele solze so se ji vlile po rjavih licih.

»Majduška mila, Majda, ne jokaj!« sem se ustrašil, »saj pojdeš z menoj, vse te bom naučil, kar mora dama znati, že jutri odidem v Troick, da ti kupim konja, puško, jahalno obleko in škorenjce, kajti tudi to spada k dami.« Vedno več sem ji obljubljal, dokler se ni vzveselila, mi začela poljubljati roko in se kot sama živa radost smejati.

Pričela je peti in prvič v življenju sem čul tako lep in jasen sopran, ki se je smejal in jokal v široki ruski narodni pesmi. Pel sem tudi jaz in z živimi očmi me je pogledala, vesela, da jo razumem, da čutim z njo in da jo ljubim... Ljubim? Da, ljubim. Šele takrat sem se zavedel, kaj mi pomeni, čeprav sem jo še tako malo časa poznal. Lili se je pred njo razblinila v nič in namesto prejšnje omlednosti in pustega flirta sem vzrl sedaj pred seboj Rusijo, prostrano Rusijo, prostrano v lepoti in prostrano v ljubezni. Vendar sem se začutil krivega.

Pela sva in si pomežikovala ter se vroče gledala. Okretno, polno telo se je počasi primaknilo k meni in začutil sem njeno toplino na svojem boku. Umaknil sem se za spoznanje, ona pa se je stisnila k meni in me nekako opojno pogledala. Tedaj sem jaz vstal in odšel ven. Tudi Majda je vstala, široko odprla oči in skoro zopet planila v jok, ker je mislila, da me je s čim užalila. Pravočasno sem se nečesa spomnil in dejal: »Majda, v Troick grem, da ti pripeljem konja in vse to, kar sem ti obljubil.«

»Kaj res? Bože, kako sem vesela. Toda, ali

dih me je grel v lica. Tvoje mehko telo je drhtelo vame.

Dekle, se še spominjaš... iz temnega gozda se je dvignil velik ptič. Zakrožil je počasi, dostojanstveno nad goščo in se pričel v počasnih, vedno večjih krogih dvigati. Počasi, kakor bi se bal, je utripal s kreljutmi. Silil je kvišku... preplašil se je in začel hitreje utripati. Bežal je pred nečem, hotel se je skriti v višavah.

Sledila sva mu z očmi. — Tedaj sem te hotel poljubiti, nagnil sem se k tvojim ustom, v rokah si se mi zvila kakor kača, priprla si veke in stegnila vrat. Vsa si trepetala v pričakovanju nečesa sladkega, trepetala si v pričakovanju in navalu strasti. —

Strel — odbilo se je od temnega lesa. Zabučalo proti golim stenam oddaljenih in v modrini se kopajočih gora.

Prestrašila si se in se stresla. — Nehote sva se ozrla v višave za ptičem. —

Kakor v otopeli grozi je za trenutek zastal v zraku, čudno je udaril s krili. Stegnjeni vrat se mu je povescil, prevrnil se je in v svedrastih tokih padel proti tlom. Nekje v lesu so zalajali psi.

Mene pa je takrat nekaj zgrabilo za srce, — kakor grozna, daljna slutnja. Pogledal sem te v oči, skrila si jih...

Skrila si jo, a zdrznil sem se, izza vek ti je gledala laž —

Kakor v otopeli grozi sem za trenutek zastal, čudno sem spustil roke k telesu, glava se mi je povescila... nisem te poljubil, opotekajočih korakov sem te zapustil —

Sk. P.

Eden več . . .

Hripavo so zatulile sirene poldne. Kot da se je vsul roj čebel iz panja, se je izlila množica delavcev, mrkih lic, naprej sklučenih teles, ki

grem lahko s teboj? Da bom prej videla svojo novo obleko.«

»Ne, Majduška, to pa ne. Kdo bo pa potem varoval kočjo in kdo bo tako lepo pospravljaj po sobi, če ne ti?«

Sam sem čutil, kakšen nesmisel sem povedal, toda potreboval sem samote.

Dekle je globoko zavzdihnilo in dejalo: »No, bom pa ostala, saj me bo Turmalin varoval.«

Dal sem ji svojo puško in ji zabičal, naj nikogar ne pusti v kočjo. Jutri osorej, da bom že nazaj in da naj se nikar ničesar ne boji.

»Gospod, ali dovoliš, da ti dam nekaj, kar te bo čuvalo na poti.« je obotavljaje se in vsa rdeča povedala, kajti zjutraj sem ji pravil, da praznoverje ne pristojata damam.

Nasmehnil sem se: »Le daj, zelo rad bom nosil, kar mi ti daješ.«

Ljubko me je pogledala, si segla za nadržje in potegnila izza revne rožaste obleke majhno ikono.

»To te bo čuvalo, gospod! Daj, da ti jo obesim okoli vratu.«

Pustil sem ji, da mi je pripela svetinjico in na vratu sem začutil njene drhteče roke. Pripela mi jo je, toda rok ni odstranila. Zopet me je tako čudno opojno pogledala, da sem še jaz skoro postal pijan, in se prižela k meni. Že sem jo hotel pritisniti k sebi in jo poljubljati na smrt, ko sem se spomnil na Lili. S silo sem dvignil svoje roke in jo rahlo odrinil od sebe. Z razočaranimi krasnimi očmi me je pogledala in mi dala pečeno jerebico za potnico.

Stopil sem ven in ona me je spremljala. Tudi Turmalin je šel z nama. Mesec je močno svetil. Iz hleva sem privedel Bala, se zavihtel nanj in pogledal Majdo. Zdelo se mi je, da

so nosila na svojih ramah tovor težkega dela in peza trdega življenja jim je upognila trdni hrbet. V hipu je bila tovarna prazna. Nihče ni rad v zatohlih prostorih, kamor le redko kdaj posveti sonce, ker se v njenih temnih kotih prepletajo, v težke pajčevine bolesti zavita življenja. Če pa kdaj posveti v delavnice sonce, tedaj se vzradoste vsi. Občutijo, da je tudi zanje poslal malo svetlobe in radosti na zemljo Oni, ki jo je namenil vsem.

Med zadnjimi je šel iz tovarne kurjač Nande. Korak mu je bil počasen in drsajoč. Utrujen je bil in lačen. Sveži zrak ga je skoraj omamil. Kar klecnil je. Mežikavo so drugi zrl v sonce, Nande pa se je s polnim pogledom zazrl v blestečo luč, ni umaknil oči in ni se mu mežikalo, kajti bil je vaje zreti v žareče peči, vaje je ibl vročine. Dolgo je zrl vanj, a vendar mu je bilo prijetno hladno. V kurilnici — ječo jo je imenoval — je bil vaje hujše vročine. Zato je še dolgo pogledoval v sonce, kot bi hotel vsega naenkrat pregledati, kot bi se hotel za vse življenje napiti njegovih žarkov...

Sonce ga je opijanilo. Z opotekajočim korakom je odšel proti domu, tja v svojo raztrgano kočjo sredi gozdov. Otroci, ki so šli iz šole, so ga gledali s posmehom. Mislili so, da je pijan. Najprezdrnejši je že dvignil roko, v kateri je držal debel kamen — a ni vrgel. Zgodilo se je nekaj čudnega...

Nande je trudoma lezel domov. Bilo mu je, kot da vleče za seboj težko breme, ki ga vleče nazaj... zdaj... zdaj... Padel je.

To je ustavilo fantalino roko, da ni kamnal Nandeta.

Pritekli so nenadoma ljudje in zdravnik, ki je bil med njimi je ugotovil: splošna oslabeledost. Nato je odšel.

Kmalu nato je zapel mrtvaški zvonček in naznanjal, da je Nande padel v borbi in delu za svoje drage. Bil je zopet eden več...

je razprostrla roke, kot da bi me hotela objeti, ko sem skočil na konja. Brez besede sem ji stisnil roko in tudi ona je molčala in prsi so se ji visoko dvigale.

Spodbodel sem konja in Bal se je zapodil v dolino. Ozrl sem se šele čez nekaj časa. Prav v mesečini pred kočjo je stala Majda in Turmalin ob njej. Videl sem, da mi je pomahala in čudno hudo mi je postalo pri srcu. Pa odtrgal sem pogled od grička in od kočice, ki je stala na njem, in odjahal proti mesecu v zvezdnato praznoto, ki je lebdela pred mano in z mislijo na Majdo, ki je lebdela v meni.

Zjutraj sem prijezdil v Troick.

Nazaj grede sem napravil ovinek skozi Kraľovko in povprašal pri mlinarju Bjelovu za njegovo hčer.

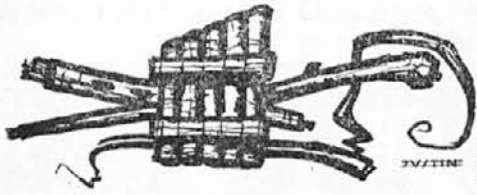
Stari se je cedil od prijaznosti in misleč, da sem ga prišel prosit za njeno roko, me je pričel blagoslovljati in pripovedovati, da dote ne more dati. Hotel je sklicati vaščane, meni se je pa kar zavrtelo v glavi in ušel sem jim še preden so se pričele ceremonije. O Majdi mu pa ničesar nisem povedal, dasi sem videl, da mi prikriva, da je pobegnila od doma.

(Dalje)

V SLOVANŠTVU JE MOČ!

BODOČNOST JE SLOVANSKA!

ZDRAVE IDEJE SO VEČNE!

KULTURA

»Naša rast« v drugem letu

»Naša rast«, glasilo srednješolske mladine stopa v drugo leto svojega obstoja. Lani so začeli skromno, potem pa se je mesečnik razvil v zgleden strogo literaren dijaški list. Izdaja ta list Konzoreij »Naše rasti«, odgovorni urednik je Ivan Kolar in tiska ga Narodna tiskarna.

Praden preidem na list sam, naj omenim, da se je okrog »Naše rasti« zbralo precejšnje število nadarjenih, z narodnimi ideali prežetih srednješolcev, ki so si zastavili velik in vzvišen cilj: samovzgojo. »Naša rast« priobčuje namreč izključno dijaške literarne in deloma tudi znanstvene članke. Hvale vredno in zgledno delo je to in občudovanje in posnemanje vzbujajoča je vnema dijakov, ki do zadnjega kotička z lastnimi članki napolnijo kakih 16 strani obsežni mesečnik.

Vendar s skrbjo opazujemo cepitev naših mladih nacionalnih sil, ki jim preti nevarnost, da se zbero v več grup in da bo potem njihovo delo imelo manjši učinek, kot bi ga pa povzročil skupen nastop naše narodno zavedne mladine. Prav tako se bojimo trenj, ki bi utegnili nastati med temi grupami in ki bi samo škodovala naši skupni borbi — borbi za močno, zedinjeno Jugoslavijo. Sicer pa je »Naša rast« popolnoma zdrav pojav na polju dijaškega udejstvovanja.

Če bežno prelistamo prvi dve številki, lahko z veseljem ugotovimo, da so sodelavci »Naše rasti« sami zmožni in literarno plodoviti študentje. Pogrešali bi le idejnih člankov, ki so nam v današnji dobi tako krvavo potrebni, saj se med več nasprotnimi tabori vodi ogorčena borba za vsakega posameznika, za vsakega člana človeške družbe in zlasti še za dijaka. Samo en tak članek opazimo (v prvi številki), ki podaja misli in smernice nacionalne mladine ob obletnici smrti Viteškega kralja Aleksandra.

Na literarnem polju pa nas, kot sem že omenil, ugodno presenetijo precejšnje število mladih delavcev. Na prvem mestu stoji vsekakor Žun Živan kot malone edini poet »Naše rasti« (Vzlet, Novembrska, izborna je »pesem v prozi« Na jezeru) in prav tako edini prevajalec (iz bolgarščine Hrista Boteva in iz češčine Viktorja Dyka).

Med prozaisti sodeluje v prvi številki D. Antonijevič s črtico »Pravica«, v kateri čustveno obravnava najnovejši problem »preseljevanja narodov« v XX. stol. Izviren je V. Gregorač z »Gospodom Vanekom«, mehkim in občutljivim ljubiteljem vrta. Draga je napisala črtico iz mladosti »Iz otroških let«, Vida Pezdir pa iz življenja velemestne sirote »Danilček«. Zlasti slednja je občutena. Vasilij kritično obdela Ahlinove »Pogovore z naravo«, Janez Perovšek pa piše povest »Gačnikov petošolec«, ki se bo v naslednjih številkah nadaljevala.

V drugi številki srečamo spet Vido Pezdir (Na Veliki planini), potem Torkarja (dobra in zanimiva, vendar nekoliko razvlečena črtica »Hauda«), nadalje Dušana Müllerja (V noč — mnogo obetajoče), Podgrajskega (lirično občutena črtica »Življenje mi je dala«) in končno Klavora Milenka, ki poln duhovitih domislic v žurnalističnem slogu popisuje »Dve leti in pol« svojega življenja.

O vprašanih našega gledališča razpravlja M., zaenkrat samo še o mladinskih dramah,

toda po tem, kar je povedal do sedaj, lahko sodimo o objektivnosti mladega kritika. N. K. nam pokaže Einsteinove misli o svetu in je njegov članek le v toliko pomanjkljiv, da ne izrazi pisec v njem svojega lastnega mnenja o tem velikem filozofu oziroma o njegovih nazorih.

To je bežen vsebinski pregled »Naše rasti«, prvih dveh številki namreč in še enkrat bi rad poudaril vnemo nacionalne mladine, ki se zbira okrog nje, z željo seveda, da bi se čimprej ustanovilo enotno in edino društvo napredne

Peter Iljič Čajkovski

Spomladi leta 1940. bo ves glasbeni svet praznoval stoletnico rojstnega dne enega največjih ruskih duhov, skladatelja Pjatra Iljiča Čajkovskega. Živel je v dobi, ko je imela zapadnoevropska umetnost največji vpliv na rusko. Zato mu tudi nihče ne more očitati, da je sam kriv, da je svoje delo sprva naslonil na vzore zapadnih skladateljev. Vendar se je tega kmalu znebil in odkril svojo globoko rusko dušo.

P. I. Čajkovskij je bil rojen 7. maja 1840. l. v Votkinsu. Študiral je v Petrogradu pravo in dobil končno službo v pravosodnem ministertvu. Tu je služboval nekaj let, nato pa se vpisal na konzervatorij in dal slovo svoji lepi službi. V letih 1866 do 1877 si je služil kruh kot učitelj kompozicije na konzervatoriju v Moskvi. Do tega časa ga ni nihče poznal. Ko pa je potoval po Italiji in Švici, si je v teh državah kmalu pridobil slavo in priznanje in nato so ga tudi v domovini pričeli drugače gledati. Ko se je končno vrnil v domovino, ga je tudi čakal uspeh. Vendar Čajkovskij ni dolgo užival svoje slave, ker je že 6. novembra 1893. umrl v Petrogradu.

Med nami

Inge: Tvoje pesmi so res začetniške, kot sama praviš, zlasti oblika. Toda ideja, misli — to kaže, da bi se ob skrbnem vodstvu še razvila. Mnogo čitaj naše vzorne pesnike, predvsem Ketteja in Župančiča in tudi druge. Pošlji več, ker samo tri pesmi nikakor ne zadostujejo, da bi izrekel svojo sodbo. Zadnje sem priobčil, seveda prepiljeno. Oglasi se še!

Ivan Rovov: »V bolnišnico« je oblikovno slab sestavek. Če bo prostor, ga bom predelalnega priobčil kdaj pozneje.

Mitja: Poizkusi še enkrat, morda boš uspel, toda to, kar si poslal, ni niti vsebinsko niti stilistično niti slovnično pravilno berilo za ljudsko šolo.

Podgorski: Pošlji še. Taki vzorni članki so nam vedno dobrodošli. Mnogo piši in razvil se boš v dobrega pisatelja.

IZ UREDNIŠTVA

S prvo številko »Naše volje« smo se nekoliko zamudili, toda pri tem ni prav nič prizadeto uredništvo niti uprava, ki se je trudila, da čimprej dostavi list vsem naročnikom. Upamo, da

mladine, v katerem bodo ustvarjalne sile okoli »Naše rasti« vedno dobrodošle.

Neprijetno pa dirne bralca — oglas v prvi številki, Da, oglas! Čez pol zadnje strani nam javlja gospod Ljudevit Marx, da so njegovi laki najboljše kakovosti. Kaj pravite, h kateremu narodu se prištevata imenovani gospod in v kakšnem časopisu zasledimo njegovo reklamo?

Toda to ime je le rahla in komaj vidna senca, ki pada na svetlo luč dejavnosti »Naše rasti« in njenih sodelavcev.

Vsacomur priporočamo, da če že lista ne naroči, naj ga vsaj pazno prebere in imel bo ne samo velik užitek, ampak tudi stvarno korist od lepega in zanimivega čtiva.

Čajkovskij je bil genialna osebnost, ki je uspel v vseh oblikah glasbene umetnosti. Napisal je precej oper, med katerimi so najvažnejše: Vojvoda (1869), Kovač Vakula, Evgenij Onjegin (1877), Devica Orleanska (1881), Mazepa (1882), Copatka (1886), Carovnica (1890) in Jolanta (1891) Čajkovskega zadnje operno delo, ki mu je poleg Pikove dame (1890) in Onjegin, najbolj uspelo. Spet se je obrnil k zapadnjaškemu smerem in se izpel kot romantik, ki kar razliva svoje melodije.

Izmed baletov sta važna: Labodje jezero Ščelkunščik. Višek svojega ustvarjanja je Čajkovskij dosegal s svojimi šestimi simfonijami. Plod njegovega bivanja v Italiji je »Italijanski capriccio«. Poleg teh del je napisal mojster tudi nekaj simfoničnih pesnitev, tri godalne kvartete in dva klavirska koncerta.

Čajkovskij je stopil s svojimi deli v krog največjih skladateljev vseh dob, ter predstavlja hkratu s Chopinom in Dvořakom največji podvig slovanske glasbe. Ni se sicer držal pravil »petorice«, ki je zahtevala uporabo narodnih motivov, a je vseeno njegova glasba pristno ruska.

L. V.

v bodoče ne bo takih zamud. Prosimo vse podpisnike, da nam pošljejo svoje prispevke pravočasno, vedno 10 dni pred izidom lista, torej do 5. ali 20. v mesecu, ker list bo izhajal 1. in 15. vsakega meseca.

V tej številki so priložene tudi položnice in Vas prosimo, da nam nakažete takoj naročnino, ki je 12 din letno. Kdor ne bo izvršil obveznosti napram nam, mu bomo po tej številki ustavili list. Ne zapusti svojega prijatelja, svetovalca in učitelja!

»Voljaši«, širite svoj list in idejo jugoslovenskega edinstva! Prihodnja številka »božična« bo dvojna. Prispevke pošljite takoj!

Poziv starišem-nacionalistom!

Če rabite dobre instruktorje za Vaše sinove in hčerke, obrnite se na upravo in uredništvo »NAŠE VOLJE« Masarykova 14/II (palača Grafike)

SPORT

Zdravc:

Jugoslovenska atletika in Evropa

Sprint: V sprintu niti na Balkanu ne dominiramo, kaj šele v Evropi! Za primer naj navedem kaj smo dosegli v Celovcu: Fric Müller desetbojski prvak Nemčije, je zmagal pred našimi sprinterji Klingom, Stefanovičem, Račičem etc.

400 m: Pleteršek, o katerem smo upali, da se bo pridružil najboljšim Evropejcem, je bleširan. Marković in ostali ne obetajo posebnega napredka, čeprav je Marković dosegel lepe uspehe. Za štiristo-metraša velikega formata mu manjka fizične moči.

800 m: Tu je Goršek že bližji spodnji meji evropske klase. V Celovcu je zmagal nad dvema Nemcem, ki sicer nista v prvi garnituri, je pa to najboljši uspeh jugoslovanske atletike. Njegov rekord 1:55,0 šteje med najboljših rezultate leta 1939. Nabernik se mu bo moral kmalu pridružiti, kajti Goršek se mora boriti z »očetom časom«.

1500 m: Goršek in Košir sta na meji dobrih rezultatov, manjkajo jima pa večje borbe, da bi te rezultate dosegla.

Dolge proge: Po odstopu Krevsa je trenutno Kotnik edini dober dolgoprogaš, sicer na balkanijadi ni mogel potrditi svoje klase, vendar ne dvomimo, da bo lahko še veliko napredoval. Košir ima na 5000 m še bodočnost. Bručan pa je žal že star. Za 10 km in maraton je edini Kvas, kateremu pa manjkata rutina in zmoglosti, da bi se prirnil v bližino svojega velikega tekmeča Ragazosa. Pomisliti pa moramo samo, kako daleč pred nami so Finci.

Zapreke: Na 110 metrov beležimo zastoj. Hanžekovič je služil vojake, radi tega je bil na balkanijadi še slab, obeta pa za leto 1940 pač veliko. Na dolgi progi (400 m zapreke) bo moral Skušek še precej napredovati, vsaj staremu Mantikasu bo moral stopiti na prste. Škoda je le, da ni telesno krepak, borben je hvala bogu postal. Tudi Erlich bi bil talent, toda, je pač »purger«.

Skoki: V viš. nam je letos Martini ostal dolžan novi rekord, kajti on je edini, ki bi mogel vsaj do konca leta 1940 premagati višino 190 cm. Mladih talentov je dovolj. Pri višini se pač atlet do gotove meje izredno hitro razvije, potem pa je borba za vsak centimeter neverjetno trda.

V daljavo nam je Lenert priboril lep rekord. Sposoben je tudi za večje daljave, le hitrejši bi moral postati, potem bi nam pripravil še marsikatera presencenja. Tudi mladi Lazarevič bo še precej napredoval. Palica — splošen zastoj, našim skakačem dela že 3.50 precej težav. Troskok je ravno tako zaostal. Vučević je le premalo tekača, da bi se mogel priboriti do 15 m.

Meti: Disk: Korak nazaj, kajti Kleut ne tekmuje več. Vučević meče brez obrata in to mu precej škoduje. Napredek pa beležimo v številu metalcev. Vrhunskih rezultatov ni, in jih tudi ni pričakovati, razen morda pri ščetininu.

Krogla: Tudi tu precej zaostajamo. Dober je edino Aleksa Kovačević. Ta pa izven Balkana ni mnogo vreden.

V kopju beležimo ogromen napredek. »Mrzla« Markušić in Mausar sta na meji spodnje-evropske klase in jo bosta mogoče že leta 1940 tudi prekoračila. Pomisliti moramo, koliko let smo zaman pričakovali meta preko 60 m.

Kladivo: Inženir Stepišnik se tudi dotika re-pa vrhunske liste evropskih rezultatov. Stari »Don Pedro« Goić se čudovito dobro in uspešno drži. Gujznik bo še marsikaj dosegel, za veliko klaso mu le nekaj manjka — figura kladivaša.

Desetboj: Kliner, balkanski prvak 1939 bo sigurno še prišel do slovesa, če pa se bo uvrstil med najboljše na svetu, bo pa šele bodočnost pokazala.

Največji uspehi sezone 1939: Gorškova zmagala v Celovcu nad Ritterjem in Lorenzom na 800 m: Markušičeva na balkanijadi s 63.23; Stepišnikova istotam nad Romunom Biro-jem, ki ima romunski rekord s 55.35 (in Gojić na drugem mestu) ter Lenertova v Celovcu v daljavo.

V naslednjem rezultati, ki predstavljajo »mejo« to je najnižje rezultate, s katerimi se

Ali je Punčec četrti, šesti ali osmi?

Ko se z ameriškim teniškim prvenstvom v Forest-Hills-u konča vsakoletna teniška sezona, zavlada med sportniki velikansko zanimanje, kako bodo sestavili teniški strokovnjaki tablice najboljše desetorice igrancev na svetu. Do sedaj je veljala za nekako »službeno« tablico ona, ki jo je vsako leto sestavil angleški novinar Wallis Myers. Ker pa je ta umrl, se smatra za njegovega naslednika Francoz Pierre Gilloux, ki je sestavil za leto 1939 sledečo tablico:

1. Riggs (USA), 2. Bromwich (Australija), 3. Parker (USA), 4. Quist (Australija), 5. Van Horn (USA), 6. Sabin (USA), 7. Mac Neil (USA), 8. Punčec (Jugoslavija), 9. Hunt (USA), 10. Coock (USA).

Nasproti temu je postavil francoski časopis L'Auto tablico, ki je precej ugodnejša za jugoslovenskega tenisača št. 1. Glasi se:

1. Riggs, 2. Quist, 3. Bromwich, 4. Punčec, 5. Parker, 6. Mac Neil, 7. Van Horn, 8. Coock, 9. Hunt, 10. Tloczinski (Poljska).

Imamo torej Punčeca na 4. in 8. mestu. Gotovo je, da je četrto mesto, z ozirom na neke njegove poraze v Ameriki, predobro. Prav tako pa je tudi jasno, da si je zaslužil boljše od 8. mesta. Zadeva bo rešena, če vzamemo »zlato sredino« med obema tablicama, to je šesto mesto. Da bo to najpraviše nam potrjuje tablica, ki je bila sestavljena v Ameriki in na kateri je Punčec na 6. mestu.

Zanimiva je dalje tablica najboljših držav v tenisu na svetu, ki se da prav lahko sestaviti iz rezultatov v Davis cupu. Izgleda takole:

1. Avstralija

da računati v vrhunski evropski listi, in poleg naši najboljši rezultati leta 1939:

100 m: 10.6, 10.8? (Stevanović) bolje: 10.9; 200 m: 21.6, 22.8 (Kling); 400 m: 49.0, 51.5 (Skušek); 800 m: 1:55.0, 1:55.0 (Goršek); 1500 m: 4:00.0, 4:01.1 (Goršek); 5000 m: 15:10.0, 15:33.6 (Kotnik); 10.000 m: 32:20.0, 34:42.8 (Bručan) »sprehodi«; 110 m zapreke: 15.0, 15.9 (Erlich); 400 zapreke: 55.5, 57.5 (Skušek); Višina: 1.90 cm, 1.85 cm (Mikič); Daljava: 7.25, 7.14 (Lenert); Palica: 4.00, 3.70 (Lenert); Troskok: 14.80, 14.09 (Jovičević); Disk: 46.00, 43.90 (A. Kovačević); Krogla: 15.00, 14.66 (Kovačević); Kopje: 65.00, 63.23 (Markušić); Kladivo: 50.00, 49.55 (Stepišnik); Desetboj: 6750 točk 5620 (Kliner).

Zadnja tabela jugoslovanskih in evropskih rekordov: 100 m: 10.7 (Stevanović, Kling, Bauer, Kovačič), 10.3 Jonath, Neckermann, Scheuring, vsi Nemčija, Bergar Nizoz. 200 m: 22.4 Kling, 20.9 Körnig, Nemčija; 400 m: 49.9 Pleteršek, 46.0 Harbig, Nemčija; 800 m: 1:55.0 Goršek, 1:46.6 Harbig, Nemčija; 1500 m: 4:01.1 Goršek, 3:48.6 Szabo, Madžarska; 5000 m: 15:29.8 Kotnik, 14:08.8 Mäki, Finska; 10.000 m: 33:03.8 Krevs, 29:52.6 Mäki, Finska; 110 zapr. 15.0 (14.8)! Ivanović 14.1 Finlay, Anglija; 400 m zapr. 54.7! Ivanović 51.6 Hölling, Nemčija; Višina: 1.87 Martini, 2.04 Kotkas, Finska; Daljava: 7.14 Lenert, 7.90 Long, Nemčija; Palica: 3.75 Bakov, 4.27 Kaas, Norveška (4.30 Ozolin, Rusija; Troskok: 14.35 Vučević, 15.82 Ström, Norveška; Disk: 46.18! Kleut, 51.10 Schröder, Nemčija; Krogla: 15.01 A. Kovačević 16.60 Woellke, Nemčija; Kopje: 63.23 Markušić, 78.70 Nikkanen, Finska; Kladivo: 50.24 Stepišnik, 59.00 Blask, Nemčija; Desetboj: 6129 dr. Buratović, 7824 Sievert, Nemčija.

2. Amerika
3. Jugoslavija (obenem prvak Evrope!)
4. Nemčija
5. Poljska
6. Belgija
7. Italija
8. Švedska
9. Anglija
10. Francija.

Zanimivo je zlasti 9. oz. 10. mesto Anglije in Francije, ki sta bili še pred nekaj leti daleč najboljši na svetu!

Popravek. V prejšnji številki se je zgodila neljuba pomača, katero s tem popravljamo. Omenjen ni eden najboljših letošnjih rezultatov, na 400 m zapreke 57,4, s katerim se stari ris »Marjanca« Skušek uvršča med najboljše jugoslovenske atlete.

Voljaši, širite svoj list!

Plačujte redno naročnino!